

Briselē, 2015. gada 18. septembrī
(OR. en)

11858/15

LIMITE

VISA 273
CODEC 1166
COMIX 391

Starpiestāžu lietas:
2014/0094 (COD)
2014/0095 (COD)

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Datums:	2015. gada 24. septembris
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja/Jauktā komiteja
K-jas dok. Nr.:	8401/14 VISA 90 CODEC 971 COMIX 201 (COM(2014) 164 final) 8406/14 VISA 91 CULT 56 CODEC 974 COMIX 202 (COM(2014) 163 final)
Temats:	Vīzu tiesību aktu kopums - Projekts – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par Savienības Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss)(pārstrādāta redakcija) - Projekts – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula, ar ko izveido apceļošanas vīzu

I. Pašreizējais stāvoklis

Komisija 2014. gada 2. aprīlī iesniedza "Vīzu paketes" dokumentu kopumu, kurā ietverts priekšlikums pārstrādāt Regulu par Savienības Vīzu kodeksu ¹ (turpmāk "Vīzu kodekss") un priekšlikums Regulai, kuras mērķis ir izveidot apceļošanas vīzu ².

¹ Projekts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 810/2009, ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss) (sk. 8401/14).

² Projekts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido apceļošanas vīzu un groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas Nolīgumu, un groza Regulu (EK) Nr. 562/2006 un Regulu (EK) Nr. 767/2008 (sk. 8406/14).

Regulas, ar ko pārstrādā Vīzu kodeksu, projektā ir ņemts vērā pieaugošais politiskais uzsvars uz vīzu politikas pozitīvo ietekmi uz Eiropas Savienības ekonomiku plašākā nozīmē un jo īpaši uz tūrismu. Tā mērķis ir panākt lielāku atbilstību stratēģijā "Eiropa 2020" noteiktajiem izaugsmes mērķiem un palīdzēt veicināt ekonomisko izaugsmi, vienlaikus saglabājot saskanību ar citām Savienības politikas jomām, proti, ārējām attiecībām, tirdzniecību, izglītību, kultūru un tūrismu.

Lai to panāktu, priekšlikumā ir ierosināta virkne grozījumu ar mērķi atvieglot ceļošanas iespējas likumīgiem ceļotājiem un vienkāršot tiesisko regulējumu, ņemot vērā dalībvalstu intereses. Tajā ir arī noteiktas jaunas kategorijas vīzas pieteikuma iesniedzējiem, kuri varētu izmantot minētos procedūras atvieglojumus. Daži procedūras atvieglojumi attiecas uz visiem pieteikuma iesniedzējiem, savukārt citus varēs izmantot tikai dažas pieteikuma iesniedzēju kategorijas: "VIS reģistrēti pieteikuma iesniedzēji", "VIS reģistrēti regulāri ceļotāji", kā arī Savienības pilsoņu "tuvi radnieki".

Savukārt projektā Regulai par apceļošanas vīzu ir ierosināts jauns vīzas veids – "apceļošanas vīza". Tā mērķis ir aizpildīt juridisku tukšumu, ieviešot jaunu atļauju personām, kurām ir likumīga interese vai vajadzība uzturēties Šengenas zonā ilgāk par 90 dienām, bet nepietiekami ilgi kādā no dalībvalstīm, lai tā kļūtu par viņu dzīvesvietu. Tādēļ projektā ir paredzēts risinājums dažām personu kategorijām, kurām ir tāda likumīga interese vai vajadzība, piemēram, izpildītājmāksliniekiem, sportistiem un viņus pavadošiem darbiniekiem, kuri dodas turnejā no vienas dalībvalsts uz citu. Atļautās uzturēšanās ilgums Šengenas zonā būtu līdz vienam gadam, ar iespēju to pagarināt uz vēl vienu gadu, bet tiktu ierobežots līdz 90 dienām ikvienā dalībvalstī jebkurā 180 dienu periodā. Attiecībā uz šo priekšlikumu varētu būt svarīga topošā ES mēroga ieceļošanas un izceļošanas sistēma (*Entry-Exit System* – *EES*), jo tā ļautu aprēķināt atļauto uzturēšanās ilgumu visiem trešo valstu valstspiederīgajiem.

Kas attiecas uz darbu Eiropas Parlamentā, *López Aguilar* kungs (*LIBE, S&D*) ir referents saistībā ar priekšlikumu pārstrādāt Vīzu kodeksu, savukārt *Brice HORTEFEUX* kungs (*LIBE, PPE*) ir iecelts par referentu priekšlikumam ar mērķi izveidot apceļošanas vīzu. Ziņojumu projekti tika iesniegti *LIBE* komitejā 14. septembrī. Balsojums par abu priekšlikumu grozījumiem varētu notikt 2015. gada 13. oktobrī.

Kas attiecas uz darbu Padomē, Vīzu jautājumu darba grupa sāka priekšlikuma pirmo lasījumu 2014. gada jūnijā. Apspriedēs tika pievērsta uzmanība vairākiem atvieglojumiem, ko uzskata par īpaši problemātiskiem un attiecībā uz kuriem nepieciešams rast pienācīgus risinājumus. Proti, Padomes galvenās bažas ir par to, kā rast pienācīgu līdzsvaru starp ekonomiskās izaugsmes veicināšanu ar tūrisma palīdzību Eiropas Savienībā, vienlaikus novēršot nelikumīgas imigrācijas un drošības riskus. Šajā sakarībā pastāv vairāki neatrisināti jautājumi, kas tiek uzskatīti par sensitīviem un diskusijas par kuriem būtiski veicinātu ministru sniegta politiskā ievirze.

II. Neatrisināti jautājumi

Tādēļ prezidentvalsts aicina ministrus izteikt viedokli par šādiem jautājumiem.

1) Vairākkārtējas ieeļošanas vīzas (*multiple entry visa – MEV*), kuras derīguma termiņš trīs vai pieci gadi, obligātā izsniegšana VIS reģistrētiem regulāriem ceļotājiem (21. panta 3. un 4. punkts)

Saskaņā ar Komisijas priekšlikumu konsulāti izsniegs *MEV* ar derīguma termiņu uz trīs gadiem tiem VIS reģistrētiem regulāriem ceļotājiem, kuri ir likumīgi izmantojuši divas iepriekš saņemtās vīzas. VIS reģistrētiem regulāriem ceļotājiem, kuri ir likumīgi izmantojuši *MEV* ar derīguma termiņu uz trīs gadiem, izsniedz *MEV* ar derīguma termiņu uz pieciem gadiem, ar noteikumu, ka pieteikumu iesniedz ne vēlāk kā vienu gadu pēc trīs gadus derīgās *MEV* termiņa beigām.

Vairums delegāciju nepiekrīt priekšlikumam par to, ka tad, ja ir izpildīti visi nosacījumi, konsulātiem nav citas iespējas kā vien izsniegt *MEV* (proti, vai nu izsniegt *MEV*, vai arī vispār neizsniegt vīzu), bez jebkādas elastības attiecībā uz *MEV* derīguma termiņu, pat tad, ja pieteikuma iesniedzējs to nav lūdzis. Dažas delegācijas ir pieprasījušas ieviest iespēju pielāgot *MEV* derīguma termiņu pieteikuma iesniedzēja konkrētajām vajadzībām un prasībām un izsniegt vīzu ar īsāku derīguma termiņu.

Savukārt Komisija uzsver, ka šī pieeja palīdzētu saskaņot praksi un novērst vīzu sistēmas ļaunprātīgu izmantošanu. Tāpat Komisija apgalvo, ka tas varētu atvieglot konsulātu darba slodzi, jo tiem būtu jāizskata mazāk pieteikumu. Komisija arī atgādina, ka tas palīdzētu sasniegt pārstrādātā priekšlikuma ekonomisko mērķi, jo minētie *bona fide* ceļotāji varētu biežāk ceļot uz ES izklaides vai darījumu nolūkos.

Ņemot vērā šos apsvērumus, prezidentvalsts aicina ministrus paust viedokli šādos jautājumos:

- Vai *MEV* izsniegšanai vajadzētu būt obligātai attiecībā uz VIS reģistrētiem ceļotājiem, kas ir izpildījuši prasītos nosacījumus?
- Vai konsulātiem vajadzētu būt iespējai noteikt *MEV* derīguma termiņu, kas īsāks par Komisijas ierosinātajiem trīs vai pieciem gadiem?

2) Vīzu kodeksa pašreizējā 15. panta, kurā paredzēta ceļojuma medicīniskā apdrošināšana (CMA), svīturošana

Komisija savā priekšlikumā ir ierosinājusi svītrot prasību attiecībā uz vīzas pieteikuma iesniedzējiem – pierādīt, ka viņiem ir pietiekama un derīga CMA, – jo tā uzskata, ka nekad nav ticis uzrādīts CMA pasākuma reālais papildu ieguvums.

Vairākums delegāciju stingri iebilda pret šo grozījumu un lūdza iekļaut minēto noteikumu no jauna. Tā kā ir konstatēts, ka pastāv ārkārtīgi lieli parādi par slimnīcās sniegtu veselības aprūpi "ārzemniekiem", delegācijas aicina drīzāk uzlabot pašreizējo sistēmu, nevis to atcelt.

Ņemot vērā minēto, prezidentvalsts ierosina atkārtoti iekļaut pantu par CMA un aicina ministrus iesniegt ieteikumus par to, kā uzlabot šo sistēmu, lai novērstu ļaunprātīgu izmantošanu.

Vai ministri piekrīt minētajam ierosinājumam?

3) Savienības pilsoņu "tuvu radnieku" definīcijas (2. panta 7. punkts) darbības joma

Komisija ir ierosinājusi noteikumus ar mērķi atvieglot ģimenes apmeklējumus to Savienības pilsoņu tuviem radniekiem, kuri dzīvo tādas dalībvalsts teritorijā, kas ir to valstspiederības valsts, un to trešā valstī dzīvojošu Savienības pilsoņu tuviem radniekiem, kuri vēlas kopā ar Savienības pilsoni apmeklēt dalībvalsti, kas ir Savienības pilsoņa valstspiederības valsts. Jānorāda, ka minētā iespēja jau ir paredzēta dažos nesen noslēgtos nolīgumos par vīzu atvieglotu izsniegšanu. Savienības pilsoņu tuvi radnieki ir iekļauti jaunajās pieteikuma iesniedzēju kategorijās, kurām būtu tiesības uz plašu procedūras atvieglojumu klāstu. Termins "tuvi radnieki" ietver laulāto, bērnus, vecākus, personas, kas īsteno vecāku pilnvaras, vecvecākus un mazbērnus.

Daudzas delegācijas ir paidušas savas bažas vai neapmierinātību par šīs jaunās pieteikuma iesniedzēju kategorijas izveidi, galvenokārt tāpēc, ka definīcija attiecas uz pārāk daudzām personām un pārsniedz to, kas ir paredzēts Direktīvā 2004/38/EK ¹. Minētajā direktīvā, no vienas puses, ir noteikti nosacījumi, kas reglamentē Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu īstenotās tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, un, no otras puses, Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesības pastāvīgi uzturēties dalībvalstu teritorijā. Direktīvā ģimenes locekļu definīcijā ir iekļauti: i) laulātais, ii) partneris, ar ko Savienības pilsonis ir noslēdzis reģistrētas partnerattiecības, iii) tiešie pēcnācēji vecumā līdz 21 gadam vai kuri ir tā apgādībā, un laulātā vai partnera tiešie pēcnācēji vecumā līdz 21 gadam vai kuri ir tā apgādībā, un, visbeidzot, iv) augšupējie radnieki taisnā līnijā, kuri ir tā apgādībā, un laulātā vai partnera apgādībā esošie augšupējie radnieki taisnā līnijā. Lai gan priekšlikumā paredzētie procedūras atvieglojumi ģimenes locekļiem atspoguļo atvieglojumus, kas jau iekļauti Direktīvā 2004/38/EK, attiecībā uz "tuviem radniekiem" paredzētie atvieglojumi Komisijas priekšlikumā ir plašāki.

Ņemot vērā minēto, prezidentvalsts aicina ministrus paust viedokli šādā jautājumā:

Vai priekšlikumā būtu jāiekļauj un jāparedz procedūras atvieglojumi Savienības pilsoņu "tuvu radniekiem"? Vai arī priekšlikuma darbības jomā būtu jāietver tikai "ģimenes locekļi", kā jau definēts Direktīvā 2004/38/EK?

4) Vīzu izdošana pie ārējās robežas saskaņā ar īslaicīgu shēmu (33. pants)

Pašlaik dalībvalstīm ir atļauts izsniegt vīzas pie ārējās robežas tikai katrā gadījumā atsevišķi, izskatot trešās valsts valstspiederīgo konkrēto situāciju.

Daudzi delegāti uzskata – iespēja dalībvalstij uz pagaidu laiku pie ārējās robežas izsniegt vīzas, kas derīgas izsniedzējas dalībvalsts teritorijā un dod vīzas turētājam tiesības uzturēties ilgākais 15 dienas, ne tikai negatīvi ietekmēs dažu dalībvalstu pašreizējās struktūras, bet arī palielinās drošības riskus un pārvērtīs attiecīgās ārējās robežas par vājiem punktiem iekļuvei Šengenas zonā.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā.

Ņemot vērā minētos apsvērumus, prezidentvalsts ierosina šo pantu svītrot.

Vai ministri piekrīt minētajam ierosinājumam?

5) Priekšlikuma par apceļošanas vīzu darbības joma

Vīzu jautājumu darba grupa pirmoreiz sāka izskatīt priekšlikumu 2015. gada janvārī. Priekšlikumā ir paredzēts, ka principā jebkurš trešās valsts valstspiederīgais var iesniegt apceļošanas vīzas pieteikumu, ja viņš/viņa var sniegt piemērotus pierādījumus, ka plāno uzturēties vienas vai vairāku dalībvalstu teritorijā ilgāk nekā 90 dienas, nevienas attiecīgās dalībvalsts teritorijā neuzturoties ilgāk par 90 dienām.

Liels skaits delegāciju pauda nopietnas bažas par darbības jomu attiecībā uz apceļošanas vīzas saņēmējiem un par grūtībām kontrolēt ceļotāju pārvietošanos, jo Šengenas zonā nav robežkontroļu. Tādēļ tika ierosināts priekšlikuma darbības jomu attiecībā uz personām sašaurināt līdz noteiktām tādu pieteikuma iesniedzēju kategorijām, kuriem ir likumīga interese vai vajadzība ceļot pa Šengenas zonu ilgāk par 90 dienām.

Šai sakarībā prezidentvalsts aicina ministrus paust viedokli šādā jautājumā:

Lai priekšlikuma par apceļošanas vīzas izveidi darbības jomu varētu sašaurināt, kurām ieteikuma iesniedzēju kategorijām būtu jāizmanto ierosinātās apceļošanas vīzas ieviešana?

III. Noslēgums

Pastāvīgo pārstāvju komiteja/Padome tiek aicināta izskatīt minētos jautājumus, lai ar tiem varētu turpināt strādāt Padomes darba sagatavošanas struktūrās.